

VÝSTUPNÝ TEST 7. ROČNÍK

Urči slovné druhy vo vete:

V rozprávkach vždy víťazí dobro nad zlom a nájdeme tam magické čísla tri a sedem.

V - _____	nad - _____	magické - _____
rozprávkach - _____	zlom - _____	čísla - _____
vždy - _____	a - _____	tri - _____
víťazí - _____	nájdeme - _____	a - _____
dobro - _____	tam - _____	sedem - _____

Urči gramatické kategórie a vzor zvýraznených slov.

	rod	číslo	pád	Vzor pod.m.	Vzor príd.m.	Druh príd.m.
Stal sa úspešným futbalistom.						
Vrátil sa z letného tábora.						
Na stromoch je svieže lístie.						
Vyskočila veľkým žabím skokom.						
Prihovoril som sa Petrovmu kamarátovi.						
Učiteľkine rady všetci počúvali.						
Prechádzkam počas temnejších nocí sa vyhýbam.						

Ako vznikli tieto slová?

stromček - _____	prepočítať - _____
elektromobil - _____	zverolekár - _____
obuvník - _____	vykopaný - _____
predškolský - _____	storočie - _____

SKRACOVANIE SLOV

_____ sú ustálené slová, ktoré tvoríme *skrátением slova alebo slovného spojenia*; píše sa za nimi bodka.

Z uvedených slov vytvor skratky.

- A) singulár _____
B) hodina _____
C) respektíve _____
D) a podobne _____

Napiš slová, z ktorých vznikli skratky.

- A) str. _____
B) a.s. _____
C) atď. _____
D) tzv. _____

_____ sú symboly, ktoré vznikli *zložením začiatočných písmen jednotlivých slov združených pomenovaní alebo zložením začiatočných písmen viacslovného vlastného mena*.

K slovám napíš správnu iniciálovú skratku.

- Slovenské pedagogické nakladateľstvo - _____
Európska únia - _____
Medzinárodný deň detí - _____
Univerzita Komenského - _____

Urči, čo znamenajú uvedené iniciálové skratky.

- SR - _____
OSN - _____
SND - _____
ZŠ - _____

_____ vznikajú *spojením začiatočných písmen, skupín písmen či spojením slabík viacslovných pomenovaní*.

Zo slov utvor skratkové slovo.

- Tatranský národný park - _____
Národný ústav certifikovaných meraní - _____

Slovenský ľudový umelecký kolektív - _____

Národný park Nízke Tatry - _____

_____ sú *medzinárodné dohodnuté ustálené symboly na označenie meracích jednotiek, chemických prvkov, peňažných mien, evidenčných značiek áut a pod.*

meracie veličiny a jednotky	chemické prvky a zlúčeniny	peňažné meny	evidenčné značky áut
obvod - _____	kyslík - _____	_____ - €	Slovensko - _____
liter - _____	vodík - _____	_____ - £	ZA - _____
milimeter - _____	uhlík - _____	_____ - \$	BA - _____

SLOVNÁ ZÁSoba

– je to súhrn všetkých slov, ktoré existujú v jazyku. Je zachytená v _____.

Slová podľa dobového výskytu:

A. Historicky _____ - sú to slová, ktoré sa používajú neustále

B. Historicky _____

a) _____ slová

1. _____ - sa bežne nepoužívajú, lebo zanikli javy alebo predmety, ktoré pomenúvali.

2. _____ - pomenúvajú veci a javy, ktoré stále existujú. Bežne sa nepoužívajú, lebo ich nahradili modernejšie slová.

3. _____ - sú spisovné slová, ktoré majú novšie pomenovanie. Používa ich staršia generácia.

b) _____ slová

4. _____ - nové slová, ktoré vznikajú na pomenovanie nových predmetov alebo javov.

archaizmy

zastarané

staré

nové

bezpríznamové

príznamové

historizmy

neologizmy

slovníkoch

Roztried' slová na historicky príznamové a bezpríznamové.

	Historicky príznamové	Historicky bezpríznamové		Historicky príznamové	Historicky bezpríznamové
ocko			programátor		
smartfón			zbojník		
mama			domček		
veniec			empatický		
pohár			pekný		
lučba			mačka		
švec			fertucha		

Nájdí vo vetách neologizmy.

Investícia peňazí je podľa analytikov správne rozhodnutie. _____, _____

Máme veľa možností, ako vieme naše peniaze efektívne zhodnotiť, napríklad stavať na euromince alebo dlhopisy. _____, _____, _____

Dobrym nápadom je aj zasponzorovať miestny biznis. _____, _____

Napríklad skiparky, weby alebo iné podniky. _____, _____

Na internete je dnes veľa informácií aj o tom, ako investovať. _____,

_____, _____

Roztried' slová podľa dobového výskytu.

kozmonautika	regrut	verklík	trelco	procesor
dukát	Knihovňa	hacker	švárny	
mušketier	cmíter	dereš	ekológia	
rínok	zomrelý	bukréta		

HISTORIZMY	ARCHAIZMY	ZASTARANÉ SLOVÁ	NEOLOGIZMY

6. Správne doplň i/í, y/ý.

a) den__m, b) dent__sta, c) dial__za, d) d__nár, e) dop__ng, f) dupl__c__ta,
 g) d__nam__ka, h) d__slexia, i) dž__n, j) kand__zovať, k) ke__board, l) kol__ka,
 m) kr__ptón, n) komun__ké, o) kr__okomora, p) kurz__va, r) k__anid

7. Vyfarbi sa – doplň i/í, y/ý vo farbách.

a) blank__t d) antrac__t
 b) t__rk__s e) kak__
 c) c__klámen f) fuks__a

Spoj zastarané slovo s terajším názvom.

bukréta	nezaštepený strom
knihovňa	krčmár
apatieka	knižnica
plánka	kytica
šenkár	lekáreň

Spoj archaizmus s terajším názvom.

sklep	primátor
richtár	obuvník
švec	správanie
árešt	pivnica
mravy	väzenie

POMNOŽNÉ PODSTATNÉ MENÁ sú slová, ktoré majú **výlučne gramatický tvar množného čísla**, no zväčša **označujú jednu vec**.

ZAKONČENIE	LOKÁL A DATÍV MNOŽNÉHO ČÍSLA		ROD	VZOR
-a -á	-ách -ach	-ám -am		
-a -ia	-iach -ach	-iam -am		
-y	-och	-om		
-e	-och	-om		
-y	-ách -ach	-ám -am		
-e	-iach	-iam -am		

Označ len pomnožné podstatné mená.

tepláky	palice	Levoča	vlasý
ponožky	nožnice	ústa	noviny
Piešťany	náušnice	motyka	okuliare
prsia	nohavice	ploty	rozpaky
lopaty	Tatry	Vianoce	plecia
vidly	mestá	sane	prsty

K pomnožným podstatným menám urči rod aj vzor.

	ROD	VZOR
Každoročné dostihy sa tento rok konať nebudú.		
Pokazili sa nám vráta do stodoly.		
Tatry sú ideálnym miestom na lyžovačku.		
Určite potrebujem silnejšie okuliare.		
Cigarety sú škodlivé pre pľúca.		
Katka si zabudla doma nožnice.		

URČITÝ A NEURČITÝ SLOVESNÝ TVAR

Neurčité slovesné tvary nevyjadrujú kategóriu času, kategóriu spôsobu, ani kategóriu osoby (majú kategóriu vidu a niektoré majú menné gramatické kategórie).

Spoj neurčitý slovesný tvar so správnym tvarom slovesa.

neurčitok

skákanie

trpné prídavné

bežiaca

slovesné podstatné meno

zaspávať

prechodník

navrátiť

činné prídavné prítomné

boli podpísané

činné prídavné minulé

spievajú

Slovesá vo vetách daj do určeného neurčitého tvaru.

Janko mi vybehol naproti. (neurčitok) → Janko mi chcel _____ naproti.

Haváriu prežilo 5 cestujúcich. (činné prídavné minulé) → _____ bolo päť.

Katka poskakovala domov. (prechodník) → Katka išla domov _____.

Najradšej plávam v bazéne. (slovesné podstatné meno) → _____ v bazéne mám najradšej.

Dieťa, ktoré kráčalo oproti, ma pozdravilo. (činné prídavné prítomné) → Dieťa _____
oproti ma pozdravilo.

Tento obraz namaľoval Ľudovít Fulla. (trpné prídavné) → Tento obraz _____
Ľudovítom Fullom.

Urči či, je slovesný tvar jednoduchý alebo zložený.

Bude ten tvoj pes stále oňuchávať našu bránu? _____

Tento list píšem s dobrým úmyslom.. _____

Vtáčiky si vonku veselo štebotajú. _____

Otec rýchlo vyliezol po rebríku. _____

Podelil by som sa, ale mám len jeden cukrík. _____

Už dopísali všetci? _____

Vonku teda ale silno sneží! _____

Rozmýšľal som nad tým, ale asi s vami nepôjdem. _____

SLOVESNÝ VID

Doplň správne poučky o slovesných vidoch.

Dokonavý vid vyjadruje, že dej je _____. Príklady dokonavých slovies: prečítať, nakúpiť, upiecť, povedať, urobiť, zasmiať sa.

Budúci čas dokonavých slovies sa vyjadruje _____, napríklad prečítam, nakúpim, upečiem, poviem, urobím, zasmejem sa.

Slovesá v dokonavom vide **nemajú** _____ čas. Napríklad: Prečítali sme celú knihu. (minulý čas). Prečítame celú knihu. (budúci čas)

Nedokonavý vid vyjadruje, že dej je _____. Príklady nedokonavých slovies: čítať, nakupovať, piecť, rozprávať, robiť, smiať sa.

Budúci čas nedokonavých slovies vyjadrujeme _____, napríklad budem čítať, budem nakupovať, budem piecť, budem rozprávať, budem robiť, budem sa smiať.

Doplň k slovesám ich vidovú dvojicu:

Väčšina slovies má tvar v dokonavom a nedokonavom vide. Tieto dva tvary tvoria **vidovú dvojicu**.

DOKONAVÝ VID	NEDOKONAVÝ VID	DOKONAVÝ VID	NEDOKONAVÝ VID
utiecť			Prikryvať
namaľovať			rozoznávať
otvoriť			vidieť

Urč gramatické kategórie slovies vo vetách.

	Osoba	Číslo	čas	spôsob	vid
Z papiera sme vystrihli ozdoby na stromček.					
Títo dvaja nás sústavne vyrušujú.					
Sánky sa po snehu vynikajúco šmýkali.					
Vo firme vyrobí denne 20 nových súčiastok.					
Bol by nás o tom ešte dve hodiny presviedčal.					
Minuli ste už všetky svoje úspory?					
Vytrhala som všetku burinu v záhradke.					
Dávaj výhercom vecné odmeny!					

ČÍSLOVKY

Urči, či je číslovka základná, radová, násobná alebo určitá, neurčitá.

<i>sto</i>			<i>prvému</i>		
<i>piaty</i>			<i>viac ráz</i>		
<i>miliónty</i>			<i>posledný</i>		
<i>stodvadsať</i>			<i>trochu</i>		
<i>v dvadsiatich ôsmich</i>			<i>veľa</i>		
<i>tridsiaty tretí</i>			<i>málo</i>		
<i>sedemkrát</i>			<i>pätnásť</i>		
<i>mnohonásobne</i>			<i>jeden</i>		

Podľa ktorých vzorov sa skloňujú číslovky?

druhý -

dvojnásobný -

siedmy -

tretikrát -

tri -

milión -

sto -

nula -

Doplň číslo vety do tabuľky.

- Ocko!
- Napiš si úlohy!
- Slnko predpovedalo teplý deň.
- Zvečera sa stmievalo.
- Kvety potrebujú veľa vody, svetla a tepla.
- Náš kuchár je najlepší v okolí.
- Vonku sa zmráka.
- Hrad!
- Nepovedala ani slovo.
- Zasypalo údolie.

DVOJČLENNÁ VETA		JEDNOČLENNÁ VETA	
úplná	neúplná	slovesná	neslovesná